

Verslag verantwoord en betrokken aandeelhouderschap 2018 en implementatie Nederlandse Stewardship Code

In dit verslag:

1. Stemresultaten over 2018
2. Nederlandse Corporate Governance Code
 - Verantwoordelijkheid van institutionele beleggers
 - Stembeleid
 - Implementatie stembeleid
 - Rapportage
 - Verantwoordelijkheid van aandeelhouders
3. Implementatie Nederlandse Stewardship Code van Eumedion

1. Stemresultaten over 2018

Achmea maakte ook in 2018 actief gebruik van haar aandeelhoudersrechten door te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. De ondernemingen waarin Achmea belegt houden ten minste één keer per jaar een aandeelhoudersvergadering waar aandeelhouders zoals Verzekeraars kunnen stemmen over verschillende onderwerpen, bijvoorbeeld: benoeming van bestuurders, vaststellen van de jaarstukken, beloningsbeleid, dividend, uitgifte van aandelen etc.

2. Nederlandse Corporate Governance Code

De Nederlandse Corporate Governance Code (hierna de: de Code) bestaat sinds 2003 en is sinds haar bestaan diverse keren herzien, voor het laatst in 2016. De meest recente Code is per 1 januari 2018 wettelijk verankerd. De Code kent naast de bepalingen voor beursvennootschappen een aantal principes die gelden voor aandeelhouders, waaronder in het bijzonder institutionele beleggers, zoals Principe 4.3 over het uitbrengen van stemmen. Zo bepaalt de Code dat institutionele beleggers onder andere I) jaarlijks op hun website een stembeleid openbaar maken, II) een verslag uitbrengen over de uitoefening van hun stembeleid en III) tenminste eenmaal per kwartaal publiceren of en hoe zij hebben gestemd op algemene vergaderingen. De Code moet worden nageleefd conform het pas-toe-of-leg-uit beginsel.

Verantwoordelijkheid van institutionele beleggers

Stembeleid

De in 2016 herziene Nederlandse Corporate Governance Code bepaalt dat institutionele beleggers zoals pensioenfondsen

jaarlijks een beleid publiceren ten aanzien van het uitoefenen van het stemrecht op aandelen die zij houden in beursvennootschappen. Achmea heeft haar stembeleid op de website geplaatst.

Implementatie van het beleid²

Achmea stemde in 2018 op 933 vergaderingen. Deze aandeelhoudersvergaderingen vonden wereldwijd plaats. In totaal werd door Achmea op 12.640 agendapunten gestemd. In 2018 werd op circa 19% van alle agendapunten tegen het management gestemd. Het ging hier vooral om de benoeming van bestuurders van ondernemingen (niet onafhankelijk waar dit wel geëist of gewenst is) en beloningsbeleid (excessief, ontbrekende link met prestatiecriteria, of niet transparant genoeg). Door aandeelhouders ingediende resoluties over milieu, sociale en governance kwesties worden na een uitvoerige analyse vaak gesteund. Daardoor wordt relatief vaak tegen het management gestemd op deze aandeelhoudersresoluties.

Ook in markten waar aandelen tijdelijk geblokkeerd worden (en dus niet verhandeld kunnen worden) maakt Achmea gebruik van haar stemrechten. In deze markten heeft Achmea Investment Management ervoor gekozen om voor 50% van de aandelen te stemmen. Hierdoor kan Achmea haar stemrecht uitoefenen zonder de verhandelbaarheid van de aandelen volledig te beperken.

Omdat Achmea wereldwijd belegt is het niet mogelijk om alle aandeelhoudersvergaderingen zelf te bezoeken. Daarom maakt Achmea bij het uitoefenen van stemrechten gebruik van het stemplatform van Institutional Shareholders Services (ISS). Aan de hand van het maatwerk stembeleid geeft ISS tevens stemanalyses en adviezen per aandeelhoudersvergadering. Het maatwerk stembeleid wordt jaarlijks opnieuw beoordeeld op ontwikkelingen op het gebied van corporate governance. Voordat de definitieve stem wordt uitgebracht beschouwen we een selectie van de agendapunten op individuele basis. Het uiteindelijke besluit wordt genomen op basis van de specifieke feiten en omstandigheden van het agendapunt en daarmee volgt Achmea de stemadviezen van een voting agent niet blindelings.³

Rapportage

Conform de Nederlandse Corporate Governance Code rapporteert Achmea hoe zij heeft gestemd op de aandeelhoudersvergaderingen.⁴ Achmea rapporteert per aandeelhoudersvergadering over de volgende punten:

¹ Best practice bepaling 4.3.5, herziene Nederlandse Corporate Governance Code, 8 december 2016

² Best practice bepaling 4.3.6, herziene Nederlandse Corporate Governance Code, 8 december 2016

³ Best practice bepaling 4.3.1, herziene Nederlandse Corporate Governance Code, 8 december 2016

- naam van de onderneming;
- soort vergadering: algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) of buitengewone vergadering van aandeelhouders (BAVA);
- datum van de vergadering;
- agendapunten;
- steminstructie van Achmea

De rapportage wordt een dag na de aandeelhoudersvergadering gepubliceerd op de website van Achmea door middel van een Vote Disclosure System (VDS).⁵

Verantwoordelijkheid van aandeelhouders

De Code bevat een uitgangspunt dat zich richt tot aandeelhouders in het algemeen:⁶

Aandeelhouders kunnen bij hun handelen hun eigen belangen nastreven, zolang zij zich ten opzichte van de vennootschap, haar organen en hun mede-aandeelhouders gedragen naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid. Hieronder valt de bereidheid om met de vennootschap en mede-aandeelhouders in dialoog te gaan.

Achmea zal bij het uitoefenen van haar aandeelhoudersrechten bovenstaande uitgangspunten en *best practice* bepalingen naleven. Indien Achmea van de Nederlandse Corporate Governance Code afwijkt, zal zij dit motiveren en op de website publiceren.

3. Implementatie Nederlandse Stewardship Code van Eumedion

In juli 2018 heeft Eumedion, het Nederlandse corporate governance platform, de Nederlandse Stewardship Code gepubliceerd voor institutionele beleggers. Deze Stewardship Code komt voort uit en vervangt de Eumedion best practices voor betrokken aandeelhouderschap uit 2011. Op een aantal punten gaat de Stewardship Code verder dan bestaande en komende wet- en regelgeving, zoals de Europese Richtlijn langetermijnbetrokkenheid (hierna: de Richtlijn) aandeelhouders, die medio 2019 in Nederlandse wetgeving geïmplementeerd zal worden. Daarmee past de Stewardship Code in de Nederlandse context en kan de Stewardship Code worden gezien als vooruitstrevend op het gebied van aandeelhoudersbetrokkenheid. De bepalingen in de Stewardship Code hangen samen met deze Richtlijn, al verschillen beiden in toepassingsbereik. De Stewardship Code richt zich op pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerder die aandelen houden in Nederlandse beursvennootschappen, de Richtlijn geldt echter breder en is van toepassing op alle pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders binnen de gehele Europese Economische Ruimte (EER) die aandelen houden in beursvennootschappen die gevestigd zijn in de EER-lidstaten.

Door de principes van de Stewardship Code na te leven, maken aandeelhouders en vermogensbeheerders zichtbaar aan de Nederlandse beursvennootschappen en aan de samenleving als geheel dat zij zich opstellen als verantwoord en betrokken aandeelhouder. De deelnemers van Eumedion, Nederlandse en buitenlandse institutionele beleggers die aandelen houden in Nederlandse beursvennootschappen, worden aanbevolen om de principes uit de Stewardship Code na te leven.

De Stewardship Code bestaat uit 11 principes rond verantwoord en betrokken aandeelhouderschap voor Nederlandse en buitenlandse institutionele beleggers die aandelen houden in Nederlandse beursvennootschappen. Institutionele beleggers behoren beursvennootschappen, waarin zij aandelen houden, te monitoren ten

aanzien van materiële aangelegenheden, denk hierbij aan strategie, duurzaamheid en corporate governance. Zodoende kunnen institutionele beleggers hun beleggingsbeleid in lijn brengen met het belang van hun begunstigden en/of cliënten, zonder op de stoel van het bestuur te gaan zitten.

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders hebben een fiduciaire verantwoordelijkheid om in het beste belang van hun begunstigden en cliënten te handelen met het doel om voor hen rendement te behalen. Het stewardshipbeleid dient gericht te zijn op het behouden en vermeerderen van waarde. Bijgaand wordt per principe aangegeven hoe Achmea hieraan voldoet.

Principe 1

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders hebben een Stewardship Code waarin wordt beschreven hoe zij stewardshipbeleid richting Nederlandse beursvennootschappen integreren in hun beleggingsstrategie. Het Stewardshipbeleid dient gericht te zijn op het behouden en vermeerderen van waarde voor hun begunstigden en/of cliënten en dient langetermijnwaardecreatie te bevorderen.

Achmea voldoet hieraan. Op de website van Achmea is het verantwoord beleggenbeleid gepubliceerd. Hierin worden de verschillende instrumenten genoemd die Achmea hanteert om invulling te geven aan betrokken beleggen (stewardship). Met het inzetten van verschillende maatschappelijk verantwoord beleggen instrumenten streeft Achmea ernaar waardecreatie op de langere termijn te bewerkstelligen. De uitvoering van de maatschappelijke verantwoord beleggen instrumenten heeft Achmea uitbesteed aan Achmea Investment Management. In dit document wordt tevens omschreven hoe Achmea de 11 principes implementeert.

Principe 2

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders monitoren de Nederlandse beursvennootschappen ten aanzien van materiële aangelegenheden zoals strategie, duurzaamheid en corporate governance.

Achmea voldoet hieraan. Achmea belegt wereldwijd. Als Nederlandse financiële instelling Achmea hebben wij extra aandacht voor Nederlandse beursnoteerde ondernemingen. Achmea gaat (vertegenwoordigd door Achmea Investment Management), al dan niet in collectief verband de dialoog aan met (Nederlands) beursgenoteerde ondernemingen over materiele zaken en maakt actief gebruik van haar stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen. Waar nodig of gewenst voert Achmea Investment Management, namens Achmea, het woord op aandeelhoudersvergaderingen van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen.

Principe 3

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders zijn bereid in dialoog te gaan met de bestuurders en/of commissarissen van de Nederlandse beursvennootschappen. Op verzoek van de beursvennootschap wordt de volledige aandelenpositie in de beursvennootschap bekendgemaakt bij het aangaan van een dialoog. Dit stelt de beursvennootschap in staat om inzicht te krijgen in de beweegredenen van Achmea, levensverzekeraars of de vermogensbeheerders.

⁵ Best practice bepaling 4.3.6.

⁶ Link: <http://vds.issproxy.com/SearchPage.php?CustomerID=1202777>

Achmea voldoet hieraan. Een van de centrale instrumenten binnen het verantwoord beleggen beleid van Achmea is het aangaan van dialoog met ondernemingen, Achmea is te allen tijde bereid de volledige aandelenpositie in de onderneming bekend te maken aan de beursvennootschap indien daarom wordt gevraagd bij een engagement traject.

Principe 4

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders werken, indien passend, samen met andere aandeelhouders bij de uitoefening van stewardshipactiviteiten.

Achmea voldoet hieraan en besteedt deze taken uit aan Achmea Investment Management. Achmea Investment Management wil, indien passend, gezamenlijk met andere institutionele beleggers op trekken bij de uitoefening van haar stewardshipactiviteiten. Dit zal per situatie beoordeeld worden.

Principe 5

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders communiceren, indien passend, met relevante belanghebbenden van Nederlandse beursvennootschappen.

Achmea voldoet hieraan. Achmea is bereid om al dan niet gezamenlijk met andere institutionele beleggers te communiceren met relevante belanghebbenden van Nederlandse beursvennootschappen. Achmea staat open voor contacten met deze belanghebbenden om te begrijpen wat de aspiraties en motivaties zijn van deze partijen, bijvoorbeeld klanten, leveranciers, de ondernemingsraad en niet-gouvernementele organisaties. Achmea beoordeelt per situatie of en hoe te reageren op het verzoek van de relevante belanghebbenden.

Principe 6

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders identificeren (potentiële) belangenconflicten en lossen die op.

Achmea wil de belangen van relevante belanghebbenden zo integer mogelijk behartigen. Achmea heeft daartoe Achmea Gedragcode opgesteld. Wanneer er een belangenconflict lijkt te zijn in het kader van de stem- en engagement activiteiten dan legt het MVB team van Achmea IM het dilemma voor aan het interne MVB gremium. Dit MVB gremium kan, indien zij niet tot besluitvorming kan komen, het dilemma vervolgens voorleggen aan de Raad van Bestuur van Achmea.

Principe 7

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders oefenen hun stemrecht en andere aandeelhoudersrechten geïnformeerd uit.

Achmea voldoet hieraan en oefent haar stemrecht (inclusief andere aandeelhoudersrechten) uit op aandelen op een geïnformeerde manier uit bij (Nederlandse) beursvennootschappen waarin is belegd. Achmea hanteert het stembeleid van Achmea Investment Management. Deze is terug te vinden op de website van Achmea, zie: <https://www.achmea.nl/duurzaam-ondernemen/verantwoord-beleggen/stemmen-aandeelhoudersvergaderingen/paginas/default.aspx>

Achmea geeft in de halfjaarverslagen een toelichting bij de belangrijkste stemmingen bij algemene vergaderingen van Nederlandse beursvennootschappen waarin Achmea belegt. Tevens wordt er bij het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen een zogenoemde focuslijst gehanteerd. Op deze lijst staan o.a. Nederlandse beursgenoteerde bedrijven en bedrijven die in ons Engagementprogramma zijn opgenomen. Indien Achmea zich onthoudt van stemming of tegen een bestuursvoorstel stemt dan is Achmea te allen tijde bereid om een gemotiveerde uitleg te geven aan het bestuur van de vennootschap.

Principe 8

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders maken hun stembeleid openbaar en vermelden of ze hierbij gebruikmaken van derden.

Achmea voldoet hieraan en heeft haar stembeleid gepubliceerd op haar website. Achmea heeft het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen uitbesteed aan Achmea Investment Management. Achmea Investment Management maakt gebruik van het stemplatform van Institutional Shareholders Services (ISS). Aan de hand van het stembeleid van Achmea Investment Management maakt ISS stemanalyses en adviezen die Achmea Investment Management gebruikt bij het uitoefenen van de stemrechten van Achmea. Met het publiceren van het stembeleid voldoen Achmea aan de best practice bepaling 4.3.5 van de Nederlandse Corporate Governance Code.

Principe 9

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders die een buitengewone algemene vergadering bijeen willen roepen, treden vooraf met het bestuur van de betreffende beursvennootschap in overleg.

Achmea zal voorafgaand aan de uitoefening van het recht om een aandeelhoudersvoorstel te agenderen overleggen met het bestuur van beursvennootschap.

Principe 10

Indien een door een pensioenfonds, levensverzekeraar of vermogensbeheerder voorgesteld voorstel op de agenda van een algemene vergadering van een Nederlandse beursvennootschap is geplaatst, wordt dit tijdens de vergadering toegelicht.

Achmea zal wanneer een door haar voorgesteld voorstel op de agenda van een algemene vergadering van een beursvennootschap is geplaatst, tijdens de vergadering aanwezig of vertegenwoordigd zijn om dit voorstel toe te lichten en zo nodig hierover vragen te beantwoorden.

Principe 11

Pensioenfondsen, levensverzekeraars en vermogensbeheerders zullen zich onthouden van stemming indien hun shortpositie in de betreffende Nederlandse beursvennootschap groter is dan hun longpositie. Er wordt bepaald dat er strikt beleid dient te zijn ten aanzien van de uitoefening van stemrecht bij het in- en uitlenen van aandelen. Uitoefening van het stemrecht in geval een grotere shortpositie dan de longpositie is in tegenspraak met principe 1 van de Stewardship Code.

Achmea voldoet hieraan. Achmea kiest er voor om geen aandelen uit te lenen.

Tekst: Achmea Investment Management